

Nhân thể vận hội Rio 2016

HUY CHƯƠNG VÀNG ĐẦU TIÊN VIỆT NAM

Võ Quang Yến ()*

Citius, altius, fortius

Mau hơn, cao hơn, mạnh hơn

Pierre de Coubertin

Việt Nam đã từng có huy chương vàng ở các đại hội Đông Nam Á, các Sea Games, đây là lần đầu tiên Việt Nam được thưởng huy chương vàng trong bộ môn bắn súng ngắn hơi 10m ở thể vận hội kỳ XXXI. Tám huy chương vàng này đến vào lúc dân chúng đang cần được khuyến khích để nâng cao tinh thần. Với 202,5 điểm ở loạt bắn chung kết, xạ thủ Hoàng Xuân Vinh đã vượt qua hai đối thủ lớn là xạ thủ chủ nhà Brazil gốc Hoa Filipe Almedia Wu, huy chương bạc với 202,1 điểm, và xạ thủ Trung Quốc Bàng Vĩ (Peng Wei) đạt 108,4 điểm, huy chương đồng. Cự vô địch môn này là Jin Jong-oh người Hàn Quốc chỉ được xếp hạng 5. Nhưng trong môn bắn súng ngắn 50m, ông đã đoạt huy chương vàng, trước Hoàng Xuân Vinh, huy chương bạc. Trong tất cả những thể vận hội trước, Việt Nam chỉ được thưởng hai huy chương bạc (Trần Hiếu Ngân, Taekwondo nữ 57 kg, 2000 và Hoàng Anh Tuấn, cử tạ 56kg, 2008). Cả Đông Nam Á, nhất là Việt Nam trong lúc này, có thể tự hào với Hoàng Xuân Vinh vì trong lịch sử tham dự thể vận hội, khu vực súng ngắn chưa bao giờ thưởng huy chương vàng. Hơn nữa, Hoàng Xuân Vinh còn lập kỷ lục ở nội dung 10m súng ngắn hơi. Được thưởng hai huy chương chỉ trong một kỳ thể vận hội là một

thành tích đáng kể. Và được vậy trong những điều kiện khó khăn tập được. Năm nay 41 tuổi, có vợ, hai con, quê gốc Sơn Tây, tốt nghiệp trường sĩ quan công binh năm 1994, Vinh theo nghiệp bắn súng chuyên nghiệp khá muộn. Năm 1998, anh đạt vị trí quán quân tại giải bắn súng toàn quân đội nên được kết nạp vào đội tuyển quốc gia. Từ 2001 đến 2011, năm nào anh cũng được thưởng ít nhất một huy chương vàng ở Sea Games. Nhờ những thành tích đóng góp vào sự nghiệp thể thao nước nhà, anh được thăng quân hàm đại tá quân đội năm 2012 và xếp thứ 3 trong danh sách 10 vận động viên tiêu biểu. Mặc dầu ở vị trí khả quan, anh đã tập được trong điều kiện thiếu thốn, ví dụ anh chỉ có quyền mua khoảng 10 triệu đồng đạn tập trong lúc Jin ong-oh bắn hết 20.000 đô la (hơn 400 triệu đồng) trong một buổi tập ! Chi tiết này càng nâng cao giá trị huy chương vàng Việt Nam. Để bù lại, theo báo chí quốc gia, anh được chính phủ thưởng 100.000 đô la, một số tiền khá lớn trong một nước lương trung bình hằng năm là vào khoảng 2000 đô la (Pháp thưởng 50.000, Hoa Kỳ chỉ 22.000, nhưng Azerbaïdjan đến 330.000 !)

Hera - Olympia

Rio de Janeiro

Hoàng Xuân Vinh không qua Rio một mình. 23 vận động viên được Hội dinh dưỡng Hebalife tài trợ, có đủ tiêu chuẩn để qua dự thể vận hội : Hoàng Quý Phước, Nguyễn Thị Ánh Viên (bơi lội), Hoàng Xuân Vinh và Trần Quốc Cường (bắn súng),

Nguyễn Tiến Minh, Vũ Thị Trang (cầu lông), Phạm Thị Thảo, Tạ Thanh Huyền (chèo thuyền), Vũ Thị Hằng, Nguyễn Thị Lua (đánh vật), Nguyễn Thanh Ngung, Nguyễn Thị Huyền (điền kinh), Thạch Kim Tuấn, Trần Lê Quốc Tuấn, Hoàng Tuấn Tài, Vương Thị Huyền (cử tạ), Phạm Phước Hùng, Phan Thị Hà Thanh (thể dục nghệ thuật), Nguyễn Thị Như Hoa, Đỗ Thị Anh (đánh gươm), Nguyễn Thị Lê Dung, Vũ Thành An (đấu kiếm). Kèm theo là 27 huấn luyện viên và chuyên viên, 11 bác sĩ và khán hộ, tất cả dưới quyền của thủ lĩnh Trần Đức Phương. Trên trường đấu quyền Anh cũng còn hay thấy trọng tài Vương Trọng Nghĩa. Đây là phái đoàn thể thao Việt Nam lớn nhất từ trước. Trong ba vận động viên đánh gươm, Như Hoa được chú ý vì là kiếm thủ cuối cùng được chọn năm nay đi Rio cùng với Thành An nhờ tám huy chương đồng ở Sea Games kỳ 28. Cô được cấp 800.000 đồng mỗi ngày để ăn uống đầy đủ trong cuộc tập dượt. Nguyễn Thanh Ngung trong môn đi bộ đã từng đạt các huy chương bạc và vàng ở các Sea Games 26,27. Ngôi sao trong đội này là kiếm thủ Lê Dung, 9 lần vô địch ở Sea Games. Các huấn luyện viên đặt nhiều mong ước lên hai vận động viên cử tạ Vương Thị Huyền 48 kg gái và Thạch Kim Tuấn 56 kg trai. Nhưng mang nhiều hy vọng nhất là lực sĩ bơi lội Ánh Viên, quê gốc Cần Thơ, đã đạt thành tích của các vận động viên vào chung kết thể vận hội trước ở London. Lẽ tất nhiên Hoàng Xuân Vinh từng đạt nhiều huy chương vàng ở Á Đông, là lực sĩ kỳ cựu vừa thành thạo kỹ thuật vừa giàu có kinh nghiệm làm đầu tàu cho một đoàn thanh niên thiếu nữ tràn đầy nhiệt huyết đại diện một nước đang hăm hở tiến lên trong một thể vận hội đầy hứa hẹn.

Vịnh Guanabara

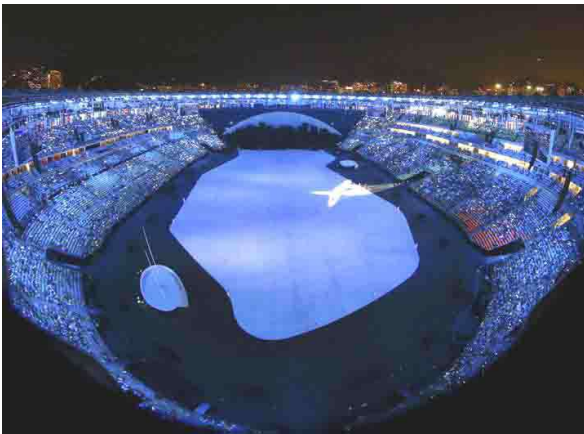

Fabiana Marcelino Claudino

Vanderlei Cordeiro de Lima

Bốn năm một lần năm chẵn, những lực sĩ toàn cầu họp nhau lại thách thức đấu nhau tranh giải vô địch trong môn sở trường của mình. Tương đương với những danh từ quốc tế Jeux olympiques, Olympic Games, Olympiada, tiếng Việt Thể vận hội hay Đại hội Olympic hay Thế giới vận động hội, theo tiếng gọi xưa, là những trò chơi nghĩa là những môn đấu đã từng được diễn biến ở trung tâm tôn giáo Olympia bên nước Hy Lạp thời cổ đại từ thế kỷ XVIII trước Công nguyên đến thế kỷ V sau Công nguyên. Năm 1894 nam tước Pierre de Coubertin cải tổ thành Thể vận hội tân thời qua Ủy ban Quốc tế Olympic CIO. Mọi cấu tạo và quyết định phải tuân theo Hiến chương Olympic đề cao một triết lý đời sống dựa lên sự hứng khởi qua sức phối hợp một tổng thể cân bằng những đức tính cơ thể, nghị lực và tâm thần. Sau lần đầu tiên năm 1896, trong suốt thế kỷ XX, Thể vận hội thích nghi với những biến chuyển kinh tế, xã hội, chính trị, lần lượt mở thêm Thế vận hội mùa đông (1924), Thế vận hội những người thiệt thòi (bệnh tật, tàn tật,...1960), Thế vận hội những thanh niên (2007). Rút cuộc bắt đầu là một tổ chức vô vị lợi không chuyên như Coubertin mong muốn, Thể vận hội dần dần trở thành chuyên nghiệp. Những phương tiện thông tin quần chúng công hiến các nguồn kinh phí rất lớn gây ra những vụ tham nhũng từ đó những biến chất, đút lót, hủ hóa thoát ra khỏi Hiến chương. Ngày nay, bất cứ diễn biến ở nước nào, vài tháng trước một ngọn đuốc cũng được trình trọng châm lên ở Olympia và theo nguyên tắc được các lực sĩ chạy bộ (có khi đi tàu) đem về đốt lên trên sân vận động nơi tổ chức và suốt thời gian thể vận hội. Ngọn đuốc cùng như ngọn cờ, các huy chương (vàng, bạc, đồng, thưởng các vô địch nhất, nhì, ba),...trở thành những tập tục quan trọng cho mỗi đội, mỗi nước. Và cũng vì được xem quá quan trọng, có khi chỉ vì muốn đạt cho kỳ được nên xảy ra gian lận, hoạt hóa bằng chất thuốc, tẩy chay, hối lộ, có thể cả khủng bố ! Các vận động viên có biết chăng những tấm huy chương vàng nặng 0,5kg, đường kính 8,5cm, dày 6mm, không phải bằng vàng ròng như ở Stockholm bên Thụy Điển năm 1904, mà là một hỗn hợp 6g vàng và 494g bạc, giá thị trường 587 đô la. Trước khi xuất xưởng, huy chương được *tắm vàng* để giữ vẻ long lanh. Trái lại huy chương bạc chứa 92,7% bạc nguyên chất và huy chương đồng 93,7% đồng hỗn hợp với kẽm. Huy chương trình bày một bên

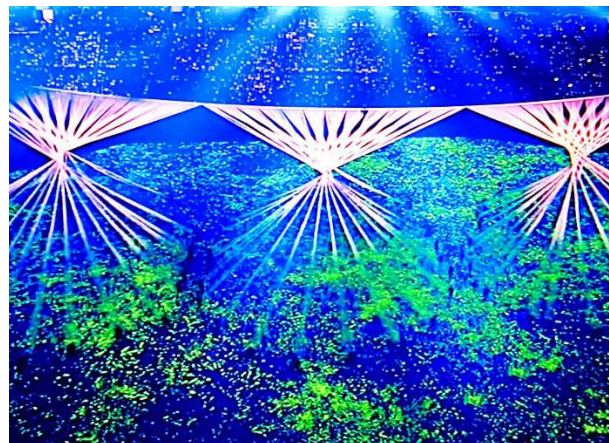
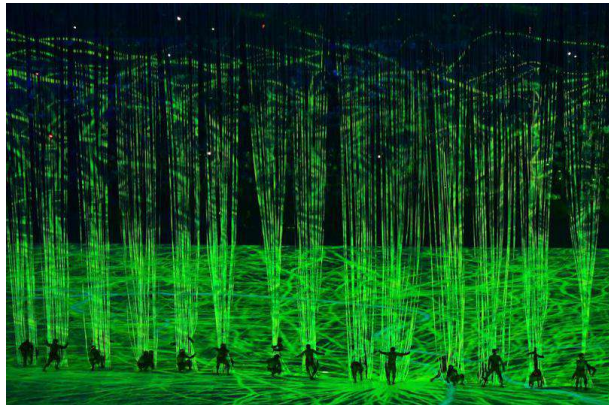
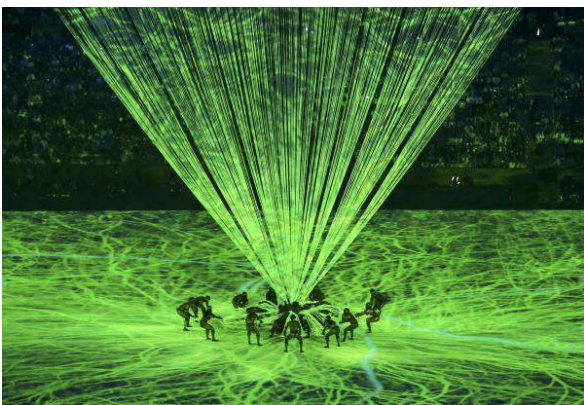
nữ thần chiến thắng Nike trên ngôi đền cổ Parthenon, bên kia là một tập hợp thời gian và địa điểm Rio - Olympic 2016. Cũng cần biết thêm tác giả huy chương là nhà điêu khắc kỳ cựu Nelson Neto Carneio ở xưởng đúc tiền Brazil. Lúc trước nhận được tiền bạc dân quê thường hay cắn vào để xem thử có phải bằng kim loại không, ngày nay theo tập tục và theo yêu cầu các nhà nhiếp ảnh, các lực sĩ cũng cắn vào huy chương trước máy ảnh.

Sân vận động Maracanã ở Rio

Năm nay thành phố được chọn là Rio de Janeiro ở nước Brazil trong một danh sách chung kết bốn thành phố Chicago, Madrid, Tokyo, Rio, nên mang tên tiếng Bồ Đào Nha *Jogos da XXXI Olimpíada*, gọi tắt *Rio 2016*, từ ngày 05 đến 21 tháng 8. Ban tổ chức ghi tên 11.362 lực sĩ tranh tài, đến từ 206 Ủy ban Olympic quốc gia (hai quốc gia mới : Sudan và Kosovo), tranh thủ 306 bộ huy chương san sẻ trong 28 bộ môn thể thao (hai bộ môn mới : bóng bầu dục 7 cầu thủ và *golf* bỏ từ năm 1904). Ngoài 33 địa điểm tranh tài nằm trong Rio còn có 5 địa điểm ở các thành phố khác : Sao Paulo, Belo Horizonte, Salvador, Manaus và thủ đô Brasilia. Đây là lần đầu tiên một nước Nam Mỹ, đặc biệt một nước nói tiếng Bồ Đào Nha, lần thứ ba kể từ năm 2000 một nước ở Nam bán cầu, được vinh dự tổ chức thể vận hội. Tuy bao quanh một phong

cảnh thiên nhiên tuyệt vời, nuôi dưỡng trong lòng một nền văn hóa dồi dào bản sắc dân tộc, Rio thường bị coi là một nơi có tỷ lệ tội phạm cao nhất thế giới, một trở ngại lớn cho việc tổ chức. Thêm vào đó, ô nhiễm quan trọng trong vịnh Guanabara, virus Zika đang còn tiếp tục hoành hành, nhưng CIO đánh giá cao Rio trong chiến dịch vận động thể vận hội qua các lễ hội Carnaval, các buổi liên hoan nhạc Samba,...Thế vận hội dù sao có khả năng diễn biến trong một thế giới bất an vì những khủng hoảng kinh tế, chính trị, tài chính nhưng CIO tỏ vẻ lạc quan trước sức sống vui đời, ham chuộng thể thao của người Brazil. Ông Thomas Bach, chủ tịch Ủy ban Quốc tế Olympic CIO tin tưởng trong ba tuần người dân Brazil cũng như những lực sĩ, khách xem sẽ cố quên đi thời sự bà tổng thống Dilma Rousseff đang tranh đấu để khỏi bị tước quyền, ông tổng thống tạm quyền Michel Temer đang bối rối trong vụ lạm quyền Petrobras, đồng thời quân khủng bố màu nhiệm tuân theo Hiến chương Olympic gạt bỏ mọi hận thù...để cống hiến một thông điệp hy vọng cho toàn dân Brazil cũng như cho tất cả thế giới. Chính phủ Brazil huy động 85.000 cảnh sát và quân nhân.

Lễ khai mạc thể vận hội

Trước đây, ngày 03.05, ngọn đuốc được nghệ sĩ Hy Lạp Katerina Lehou trong vai nữ tu sĩ dùng kính parabol cấp tia sáng mặt trời thấp lên ở miếu Hera xưa 2600

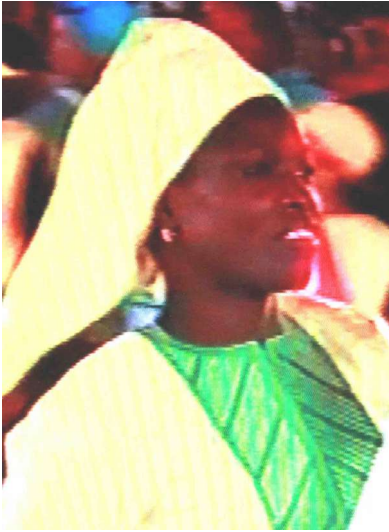
nằm bên Olympia. Trước một đoàn nữ nghệ sĩ mặc áo xua trắng dài như thiên thần và một ban hợp ca, bà cầu khẩn thần cổ đại mặt trời, ánh sáng và nghệ thuật Apollon bảo vệ ngọn đuốc sẽ được nối tiếp mang về nơi thể vận hội. Sau đó, trước một điệu múa điệu dàng, ngọn lửa được thắp lên ở bó đuốc đầu tiên trên tay lực sĩ Hy Lạp vô địch toàn cầu vòng đôi Eleftherios Petrounias rồi chuyển qua tay Giovanne Gavio, cự lực sĩ bóng chuyền Brazil. Nghi thức này, bắt đầu từ Thế vận hội 1936 ở Berlin, có ý nghĩa thiết lập nhịp cầu giữa các thời đại, sẽ tượng trưng tinh thần olympic thời Cổ đại trong suốt thời gian thể vận hội. Ngọn đuốc được dùng ngăn ở trụ sở CIO tại Thụy Sĩ, viện Bảo tàng Olympic tại Lausanne và trụ sở Liên Hiệp Quốc tại Genève. Trong luôn bốn tháng sau đó cho đến tháng tám 2016, ngọn đuốc sẽ xuyên qua Hy Lạp và ba trăm thành phố Brazil trong tay 12.000 lực sĩ trước khi đạt đến sân vận động Maracanã ở Rio. Ở Hy Lạp ngày nay có đến 54.000 dân di trú và ban tổ chức dự định cho đuốc băng qua trại Eleonas 1.500 người trên tay Ibrahim al-Husein, một lực sĩ Ba Tư bị mất một chân. Ủy ban quốc tế olympic cũng thông báo một đoàn 10 lực sĩ cao cấp di trú trong số 43 dự tuyển được chọn đi dự Thế vận hội Rio, hoan nghênh lòng can đảm và tính kiên trì của những trai trẻ cương quyết chế ngự cảnh bất hạnh để tìm một lối sống cho gia đình. Con đường của ngọn đuốc không thiếu chông gai nhất là đoạn cuối trên đất Brazil : ngày 13.07 một người muốn dập tắt đuốc ở thành phố Joinville, ngày 27.07 một đám biểu tình ngăn chặn đoàn hộ tống đuốc ở Angra dos Reis, ngày 31.07 đuốc suýt bị giật cướp ở thành phố Guarulhos. Lạm phát mạnh, suy thoái lớn nhất từ 20 năm nay, nạn thất nghiệp tăng gia, ...trạng huống Brazil năm nay thật vô cùng khó khăn, mọi người tự hỏi thế vận hội rồi sẽ diễn biến ra sao.

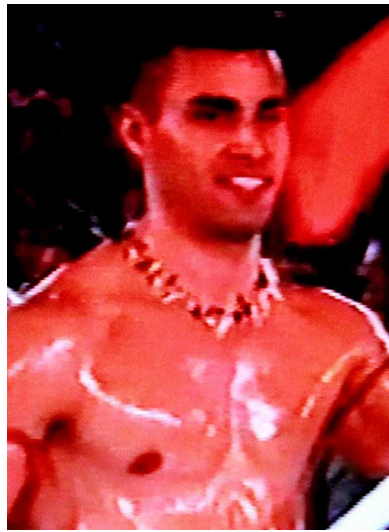

Lịch sử nước Brazil

Nghen lửa olympic được chở máy bay trong một cây đèn từ Genève đến kinh đô Brazilia. Ông Carlos Arthur Nuzman, Trưởng ban tổ chức Rio 2016, từ máy bay xuống thấp nghen đuốc trong tay cô nữ đội trưởng bóng chuyền Fabiana Marcelino Claudino, sau đó được bà thủ tướng tước quyền Dilma Rousseff tiếp đón ở tòa đốc lý trước khi chuyển đi khắp nước. Rất đáng tiếc là cựu tổng thống Luiz Inacio Lula da Silva, gọi tắt Lula, người đã tranh thủ nhiều cho thể vận hội Rio không thấy có mặt. Mặc dầu nhiều cơ sở thể thao, sân vận động, cư xá cho lực sĩ,... vài ngày trước chưa hoàn thành, thể vận hội vẫn được khai mạc đúng ngày thứ sáu 8 tháng tám 2016 ở sân vận động Maracana thần thoại thành phố Rio de Janeiro như đã dự định. Edson Arantes do Nascimento, tức Pelé, 75 tuổi, cầu thủ đá bóng danh tiếng đầu chân đi chống gậy, Gustavo Kuerten, cầu thủ quần vợt, được hân hạnh đưa nghen đuốc vào sân chơi. Nhưng chính Vanderlei Cordeiro de Lima, lực sĩ chạy maratong ít có tiếng, tuy chỉ được tặng huy chương đồng thể vận hội 2004 ở Athenes vì bị một khán giả đụng té, lại được vinh dự thấp nghen lửa trên chiếc vạc khổng lồ. Trước 45 (80 ở Bắc Kinh) vị quốc trưởng (thiếu Vladimir Putine và Barack Obama), 78.000 khán giả tại chỗ và ba tỷ trước các đài truyền hình trên khắp thế giới, nhà đạo diễn Fernando Meirelles cùng nhiều chuyên gia carnaval, mang kỳ vọng biến sân vận động trong thời gian lễ khai mạc thành một quảng trường khổng lồ đặt dưới dấu hiệu liên hoan và lạc quan gồm có 12 trường *samba*. Họ đã làm rung động vô số quả tim với những tác động hỏa pháo ngất trời không kém gì cảnh tượng lồng lầy đã thấy ở Bắc Kinh hay London trước đây. Để thực hiện kỳ công hoan hỉ này trong một bối cảnh suy thoái kinh tế trầm trệ, các tác giả đã vận dụng tận lực trí tưởng tượng sáng tạo quanh những nhạc điệu mê hồn ở Brazil như bản hát chính thức *Alma e coração* (Linh hồn và quả tim) với những phương cách có thể xem là rẻ tiền (rẻ hơn London 12 lần, Bắc Kinh 20 lần). Hơn nữa, kỳ công còn hướng khán giả về tương lai hành tinh với những cảnh tượng khí hậu nóng lên nhấn mạnh vai trò quan trọng của Brazil là nơi có phần lớn rừng Amazon.

Senegal

Tonga

Lithuani

Kazakhstan

Lào

Pakistan

Lễ khai mạc còn viết lên những trang sử sống động của nước Brazil nói riêng, của miền Nam Mỹ nói chung. Sau những biến chuyển vũ trụ, quanh rừng rậm cây ngàn Amazon lần lượt những người amerindien (tức là người indien châu Mỹ, được Christophe Colomb tưởng lầm là người Ấn Độ - Inde khi đổ bộ lên đây) dệt thành những bộ lạc nguồn gốc, lập nên những cộng đồng đầu tiên. Sau đó là thuyền bè chở người châu Âu lại với những người nô lệ châu Phi. Cuộc cạnh tranh giữa những người Bồ Đào Nha, rồi với người Pháp diễn biến cùng lúc với sự phát triển kinh tế biểu hiện trong công nghiệp xây dựng, thành phố mọc lên như nấm thay thế cây cối. Brazyl ý thức tình trạng này nên trong buổi diễn hành, để khuyến khích cuộc trồng cây, cạnh mỗi lực sĩ cầm cờ có một em bé mang một chậu cây. Và những hạt giống được đặt trong sân để các lực sĩ đóng góp vào ngôi vườn tương lai ở Rio. Cuộc diễu hành thao diễn trong một bản âm học bài tụng ca quốc gia qua tiếng hát của nhạc sĩ Paulindo da Viola có tiếng đàn ghi ta đệm theo. Theo sau là một tràng các

xu hướng nhạc Brazil, như *bosa nova* kết hợp *samba* với *cool jazz*, sử dụng tiếng Bồ Đào Nha, trình bày một nền văn hóa dân gian phong phú minh họa qua những bản nhảy rộn ràng 12 trường *samba*. Bản *Garota de Ipanema* của Tom Jobim được đưa cháu biểu diễn, dọn đường cho cô mẫu Gisèle Bündchen, người tiên phong thành công cho xu hướng xuất ngoại của các người mẫu xứ *samba*, uốn éo trong chiếc áo dài vàng óng để lộ cặp đùi cũng không kém dài, yên tĩnh điệu hành. Trong một điệu nhảy náo động *passinho*, lẫn lộn *hip-hop* và *capoeira*, chú bé Cristian Do Passinho, 13 tuổi, gây ra xôn xao trong đám khán giả bình dân như đến từ chốn ngoại ô khu ổ chuột nghèo cực. Nhưng giát gân nhất trong sân vận động Maracana là bản hát *Pais tropical* của Ige Ben Jor do đôi *rappeur* Thiaguinho và Projota biểu diễn, khán giả vừa nghe vừa vỗ tay đánh nhịp hát theo.

Usain Bolt

Raphael Nadal

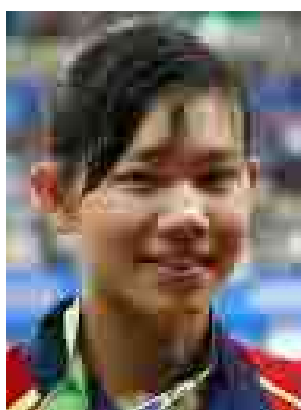
Michael Phelps

Teddy Riner

Họ còn vỗ tay nhiều nữa để chào mừng những đoàn vận động viên các nước. Những lực sĩ có tiếng đều có mặt. Lực sĩ bơi lội Hoa Kỳ Michael Phelps, quê Baltimiore (Maryland), 31 tuổi, 18 huy chương vàng, 2 bạc, 2 đồng thế vận hội, vừa trở lại bể tắm, có lẽ dự thế vận hội cuối cùng. Năm 2108, ở Thế vận hội Bắc Kinh,

một mình anh được thưởng 8 huy chương vàng ! Lực sĩ chạy đua Usain Bolt, quê Jamaic, 30 tuổi, cao 1,95m, nặng 94kg, vô địch thế giới 11 lần, 7 huy chương vàng thể vận hội, không điều hành vì ngày mai có vòng loại cũng như một phần lớn các vận động viên Canada. Đến Rio năm nay, mộng của anh là tiếp tục được thưởng những huy chương vàng khác và thật vậy anh thắng ba giải 100 m, 200m và 4X100m, lần thứ ba. Serguei Bubka, 52 tuổi, quê Ukrain, hưu trí, vô địch thế giới nhảy sào 6 lần, 1 huy chương vàng thể vận hội, chỉ điều hành. Renaud Lavillenie, quê Pháp, 30 tuổi, cao 1,76m, nặng 60kg, huy chương vàng ở London 2012, giữ kỷ lục nhảy sào 6,16m (2014), năm nay ở Rio chỉ đạt được huy chương bạc vì lực sĩ Thiago Braz da Silva nước chủ nhà Brazil bất thường nhảy cao 6,03m, huy chương vàng. Cũng như đôi bóng tay Pháp, vô địch thế giới và đương kim huy chương vàng, vào chung kết bị đội Đan Mạch hạ nhờ có chiến lược hiệu lực. Teddy Riner, quê Pháp, 27 tuổi, cao 2,04m, nặng 131kg, 8 lần vô địch thế giới nhu đạo hạng nặng trên 100kg, 1 huy chương vàng thể vận hội, đạt được ở Rio huy chương vàng thứ hai, có đặc điểm hạ rất lạnh địch thủ. Năm nay ở Rio, anh không đánh ngã được ai theo động tác *ippon* thần diệu dưới một phút, có khi chỉ thắng ở cuối hiệp nhờ điểm phạt ! Ôi, thời oanh liệt nay còn đâu ! Cầm cờ có Yane Marques (penthalon, Brazil), Raphael Nadal (quần vợt, Tây Ban Nha), Michael Phelps (bơi lội, Hoa Kỳ), Andy Murray (quần vợt, Anh), Lei Sheng (đấu kiếm, Trung Quốc), Teddy Riner (nhu đạo, Pháp),... Như thường lệ, phái đoàn Hy Lạp, nước khởi nguyên thể vận hội dẫn đầu và phái đoàn nước tổ chức, lần này Brazil, đi sau cùng. Có những phái đoàn rất đông như Hoa Kỳ hơn cả nước chủ Brazil (464 lực sĩ), sau đến Đức (chỉ có 420 !), Áo (418), Trung Quốc (398, chưa bao giờ lớn như vậy), Pháp (396). Nga đề nghị một phái đoàn 387 vận động viên nhưng một số lớn (118 ?) bị CIO loại vì chân thương (doping), có lẽ còn lại 269 ! Dù sao, không mợ chợ cũng đông, tuy có nhiều lực sĩ phàn nàn thấy bên cạnh mình có nhiều vận động viên bị phạt mà vẫn được dự những vòng loại....

Anh Viên

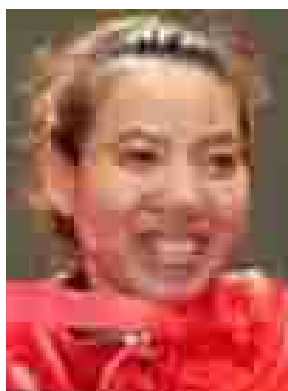
Hoàng Xuân Vinh

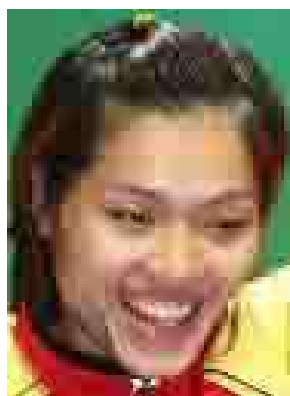
Hà Thanh

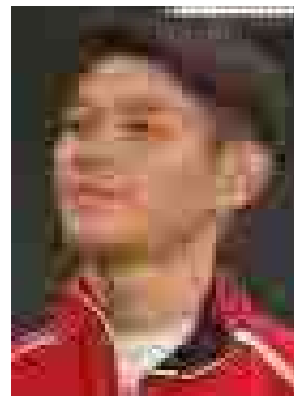
Thành An

Lê Dung

Như Hoa

Kim Tuấn

Trong các phái đoàn diễu hành, rất tiếc phần lớn các vận động viên mặc đồng phục thể thao, độc màu hay đa sắc, giống nhau và tầm thường. Tuy nhiên cũng có vài phái đoàn, nếu không tất cả cũng có một phần lớn hay nhỏ, hay một người độc nhất mặc quốc phục muôn màu, gây hứng thú cho khán giả và có lẽ cũng cho những lực sĩ. Toàn là dân thể thao cả thì người mạnh, thân thể nở nang không thiếu, cần chăng là những y phục mượt mà, quyến rũ. Tôi đợi mãi để xem phái đoàn Việt Nam, theo chũ V thì đi gần sau cùng. Tôi thất vọng không tìm ra một mảnh áo dài thường có mặt trong các liên hoan đại hội. Chiếc áo dài tha thướt của các cô Việt Nam thường được đánh giá cao, hưởng ứng nhiều. Có lẽ các nhà lãnh đạo mất công tốn sức nghĩ đến nhảy cao, chạy mau, bơi mạnh,...mà quên mất quốc hồn quốc túy của ta, quên cái đẹp thiên nhiên trời cho, chỉ còn có việc biết cách phô bày. Các vị có biết chăng diễu hành là cách chắc chắn để phô trương tâm hồn Việt Nam vì thường bị loại ở các vòng đầu thể vận hội, các vận động viên ta ít được thấy trên các đài truyền hình. Càng nhìn các trai trẻ nước ngoài trong những y phục tuy hiện đại chứ không ắt phải cổ truyền, người xem càng luyện tiếc chiếc áo dài Việt Nam. Bên cạnh các váy dài Lào, Ấn Độ, Mã Lai, Papua, Georgia,...những bộ áo trắng Qatar, Ghana, Mali, Niger, Oman,...những y phục sắc sỡ Benin, Cameroun, Burundi, Cosmros, ngay cả Na Uy, để chỉ kể vài ví dụ điển hình, khán giả chủ ý nhiều đến các thanh niên, thiếu nữ, cầm cờ hay không, đẹp dễ, vui tươi, đủ màu da đại diện năm châu : Senegal, Tonga, Lithuana, Kazakhstan, Lào, Pakistan...có cả một lễ phục cổ truyền Indonesia hay đặc biệt có một vận động viên trần truồng không mặc áo... Lần lượt các phái đoàn thoải mái, tự do, vui vẻ theo thứ tự ABC lần bước sau chiếc xe đạp giới thiệu của ban tổ chức và sau lá cờ của một lực sĩ nước mình.

Gisèle Bundchen

Sau hơn hai tuần hồ hởi, náo động, lạnh mạnh, không có chuyện bất trắc, rồi thể vận động cũng phải chấm dứt và lễ bế mạc cung hiến cho nghệ thuật Brazyl tổ chức hôm chủ nhật 21 tháng 8, dù mưa tầm tã, đã diễn ra trong nền không khí carnival vui nhộn. Các lực sĩ 207 phái đoàn đã diễu hành còn tự do và phóng khoáng hơn cả hôm khai mạc trong bầu nhạc Carmen Miranda nổi tiếng một thời xưa. Điểm nổi bật hôm ấy là cuộc bàn giao thể vận hội từ Rio qua Tokyo sẽ đảm nhiệm năm 2010. Ông Eduardo Paes, thị trưởng Rio trao lá cờ olympic cho bà Yuriko Koike thị trưởng Tokyo vào lúc ông Shinzo Abe, thủ tướng Nhật Bản, hiện ra giữa sân cỏ như từ lòng đất đến, đầu đội mũ ông thợ đặt ông Super Mario, một nhân vật rất bình dân. Như hôm khai mạc, ông Thomas Bach, Chủ tịch Ủy ban Quốc tế Olympic CIO lại có dịp đông dài để khen Brazil : chúng tôi đến là khách nhưng hôm nay đi là bạn ! Những khách ra về sẽ đem theo những huy chương đã đạt được. Trong số 306 huy chương vàng đã thưởng, Hoa-Kỳ chiếm 46, như đã biết trước đứng đầu trong bản kê các huy chương và hơn cả lần trước ở London với 127 tấm tất cả. Anh với 27 huy chương vàng (thứ 2), ngay trước Trung Quốc (thứ 3) với 26 tấm và, xa hơn, Nga (thứ 4) với 19 tấm. Nếu không có gì lạ với Hoa Kỳ, người ta thất vọng về thành tích của Trung Quốc và Nga, giảm hạ vì vắng mặt nhiều vận động viên sau vụ kiểm tra chấn thương. Trung Quốc thua lần trước đến 18 huy chương. Tiếp sau là những nước quen với những hàng danh dự tuy thứ hạng thay đổi : Đức (thứ 5), Nhật (thứ 6), Pháp (thứ 7), Nam Hàn (thứ 8),... Riêng về Pháp, nếu Renaud Lavillenie không được huy

chương vàng nhảy sào, đội bóng tay Experts chỉ đạt huy chương bạc mặc dầu vô địch thế giới, Mélina Robert-Michon đạt huy chương bạc ném đĩa, Christophe Lemaitre đạt huy chương đồng chạy 100m quý như huy chương vàng, Kévin Mayer đạt huy chương bạc decathlon và nhất là Emilie Andéol, lần đầu dự thể vận hội, huy chương vàng nhu đạo 78kg. Nhưng ở thể vận hội không chỉ nói thành tích, huy chương, ái tình cũng có chỗ đứng quan trọng. Estelle Mossely và Tony Yoka là đôi uyên ương võ sĩ quyền Anh, chị huy chương vàng hạng nhẹ, anh huy chương vàng hạng nặng, sẽ cưới nhau sau thể vận hội, dưới dấu hiệu olympic. Chúc anh chị nhiều hạnh phúc, sản xuất nhiều bé em võ sĩ quyền Anh.

Estelle Mosseley và Tony Yoka

Trong thời gian thể vận hội có một số chuyện vui buồn. Những người hay theo dõi thể vận hội vui mừng gặp lại những bộ mặt quen thuộc. Chuyện lạ là có ba chị em sinh ba Leila, Linna và Lily Luik, lực sĩ chạy maratong nước Estonie, cùng chạy, cô Leila có thành tích tốt nhất (2 giờ 37), không có hy vọng gì được thưởng một giải nhưng ba cô đã khích động báo chí. Cựu vũ nữ hip-hop, 30 tuổi, các cô bắt đầu chạy đua khá chậm (24 tuổi) nhưng các cô đã đánh dấu thể vận hội vì chưa bao giờ có dù là ở các kỳ khác nhau. Vận động viên trẻ tuổi nhất là cô Singh Gaurika, nước Nepal, 13 tuổi, vô địch bơi lội trong nước cô ta, đạt nhiều huy chương Á Đông, hiện tập dượt ở London với hai huấn luyện viên có tiếng Rhys Gormley và Chritinne Green. Vận động già nhất là bà Julie Brougham, nước Neo-Zeland, 62 tuổi, cao 1,54 m, nặng 54 kg, từng đoạt giải kỷ lục quốc gia luyện tập ngựa.... Ngoại trừ một vài sự kiện đặt thành vấn đề cho CIO như chân thương (doping), những sai lầm về mặt trọng tài (tuy nhỏ nhưng quan trọng cho cá nhân) hay sự kiện một vận động viên từ chối bắt tay đối thủ sau cuộc đấu (khó chấp nhận vì đưa ý kiến chính trị vào thể vận hội),...mọi vận động viên đều tuân theo lời tuyên thệ của Robert Scheidt, chuyên môn lái buồm, đại diện cho tất cả các lực sĩ trước khi nhường lời cho hai đại diện trọng tài và huấn

luyện viên : *chúng tôi xin thể đến với lòng trung thực, tôn trọng luật lệ, tham dự với tinh thần hào hiệp trong nền danh dự của nước chúng tôi và cho niềm vinh quang của thể thao. Vận động viên cần cố gắng để thực hiện khẩu hiệu mau hơn, cao hơn, mạnh hơn* do Pierre de Coubertin mượn của tu sĩ Henri Dion để khuyến khích lực sĩ cống hiến cái tốt nhất của mình và sống sự kiện ấy như là một thắng lợi. Đạt đến những giới hạn của mình, tiến tới mức cao nhất không có nghĩa cần thiết là người thứ nhất, vì *cốt yếu không phải là thắng thế mà là tham dự*, lời cũng của Pierre de Coubertin mượn trong bài thuyết giáo của đức Giám mục Ethelbert Talbot hôm thể vận hội 1908 ở London. Mặc dầu hai thế chiến đã hủy bỏ ba thể vận hội (1916, 1940, 1944), nhiều người đang còn tin tưởng *cốt yếu trong đời không phải là chiến thắng mà là đấu tranh !*

1	 ÉTATS-UNIS	46	37	38	121
2	 GRANDE-BRETAGNE	27	23	17	67
3	 CHINE	26	18	26	70
4	 RUSSIE	19	18	19	56
5	 ALLEMAGNE	17	10	15	42
6	 JAPON	12	8	21	41
7	 FRANCE	10	18	14	42
8	 CORÉE DU SUD	9	3	9	21
9	 ITALIE	8	12	8	28

Bảng kê các huy chương Rio 2016

Ảnh lấy trên internet và trong các buổi tiếp phát trên các đài truyền hình.

Thành Xô hôm bế mạc thể vận hội Rio 2016

Sân vận động Olympia 50 năm trước